

USNESENÍ

Obvodní soud pro Prahu 10 rozhodl samosoudkyní Mgr. Pavlínou Štěpánovou ve věci

- žalobců:
- a) **Dominik Duka**, narozený 26. 4. 1943
bytem Hradčanské náměstí 56/16, 118 00 Praha 1
zastoupený advokátem Mgr. Tomášem Procházkou
sídlem Pobřežní 394/12, 186 00 Praha 8
 - b) **Mgr. Antonín Juriga**, narozený 4. 8. 1974
bytem K poště 414, 252 67 Tuchoměřice
zastoupený advokátem Mgr. Janem Kramperou
sídlem Pobřežní 394, 186 00 Praha 8
 - c) **Ing. Linda Dolečková**, narozená 30. 12. 1975
bytem Pod valem 842, 252 43 Průhonice
zastoupená advokátem Mgr. Janem Kramperou
sídlem Pobřežní 394, 186 00 Praha 8

- proti
žalovaným:
- 1) **Kverulant.org o. p. s.**, IČO 28925165
sídlem Pražská 1148, 102 00 Praha 10
zastoupená advokátem JUDr. Petrem Hromkem, Ph.D.
sídlem Vinohradská 34, 120 00 Praha 2
 - 2) **Ing. Vojtěch Razima**, narozený 6. 12. 1968
bytem Pražská 1148/59, 102 00 Praha 10 - Hostivař
zastoupený advokátem Mgr. Danielem Schmiedem
sídlem Vinohradská 34/30, 120 00 Praha 2
 - 3) **Jan Urban**, narozený 27. 3. 1951
bytem Roztoky 119, 270 23 Roztoky
zastoupený advokátem JUDr. Petrem Hromkem, Ph.D.
sídlem Vinohradská 34, 120 00 Praha 2

o žalobě na ochranu osobnosti

takto:

Soud **nepřipouští**, aby do řízení jako vedlejší účastník na straně žalobců přistoupilo **Arcibiskupství pražské**, IČO 00445100, sídlem Hradčanské náměstí 56/16, 118 00 Praha 1 - Hradčany, zastoupené advokátem Mgr. Janem Kramperou, sídlem Pobřežní 394, 186 00 Praha 8.

Odůvodnění:

1. Žalobci se žalobou ze dne 11. 6. 2022 domáhají ochrany osobnosti proti žalovaným, na základě které:

se žalobce a) domáhá po žalovaných 1) a 3) povinnosti zaslat písemnou omluvu ve znění:
„Kverulant.org o.p.s. a Jan Urban se tímto omlouvají kardinálu Dominikovi Dukovi, OP, arcibiskupu pražskému, za tvrzení obsažená v článku vydaném na serveru kverulant.org, která se týkala Nadace Arietinum.

Shodu s prvopisem potvrzuje Martina Tauchmanová

Jsme si vědomi toho, že tvrzení obsažená v článku byla nepravdivá a hluboce urážlivá a mrzí nás, že jsme svým neuváženým jednáním poškodili dobrou pověst pana kardinála. Za toto své jednání se omlouváme.“,

se žalobce a) domáhá po žalovaném 1) zaplacení částky 3 000 000 Kč jako nemajetkové újmy,

se žalobce a) domáhá po žalovaném 2) povinnosti učinit audiovizuální omluvu ve znění: *„Já, Vojtěch Rážima, bývalý zaměstnanec Arcibiskupství pražského a současný ředitel Kverulant.org, se tímto omlouvám kardinálovi Dominiku Dukovi, arcibiskupu pražskému za své výroky, které jsem učinil v reportáži serveru info.cz ohledně pana kardinála a Nadace Arietinum. Jsem si vědom toho, že výroky, které jsem v reportáži učinil, se nezakládají na pravdě a jsou pro pana kardinála hluboce urážlivé. Za toto své neuvážené jednání se panu kardinálovi omlouvám.“,*

se žalobce b) domáhá po žalovaných 1) a 3) povinnosti zaslat písemnou omluvu ve znění: *„Kverulant.org o.p.s. a Jan Urban se tímto omlouvají Mgr. Antonínu Jurigovi, za tvrzení obsažená v článku vydaném na serveru kverulant.org, která se týkala Nadace Arietinum. Jsme si vědomi toho, že tvrzení obsažená v článku byla nepravdivá a hluboce urážlivá a mrzí nás, že jsme svým neuváženým jednáním poškodili dobrou pověst pana Mgr. Jurigy. Za toto své jednání se omlouváme.“,*

se žalobkyně c) domáhá po žalovaných 1) a 3) povinnosti zaslat písemnou omluvu ve znění: *„Kverulant.org o.p.s. a Jan Urban se tímto omlouvají Ing. Lindě Dolečkové, za tvrzení obsažená v článku vydaném na serveru kverulant.org, která se týkala Nadace Arietinum. Jsme si vědomi toho, že tvrzení obsažená v článku byla nepravdivá a hluboce urážlivá a mrzí nás, že jsme svým neuváženým jednáním poškodili dobrou pověst paní Ing. Lindy Dolečkové. Za toto své jednání se omlouváme.“,*

se žalobce a) domáhá po žalovaných 1) a 3) povinnosti zaslat písemnou omluvu ve znění: *„Kverulant.org o.p.s. a Jan Urban se tímto omlouvají kardinálu Dominikovi Dukovi, OP, arcibiskupu pražskému, za tvrzení obsažená v článku vydaném na serveru kverulant.org, která se týkala Nadace Arietinum. Jsme si vědomi toho, že tvrzení obsažená v článku byla nepravdivá a hluboce urážlivá a mrzí nás, že jsme svým neuváženým jednáním poškodili dobrou pověst pana kardinála. Za toto své jednání se omlouváme.“,*

se žalobce b) domáhá po žalovaných 1) a 3) povinnosti zaslat písemnou omluvu ve znění: *„Kverulant.org o.p.s. a Jan Urban se tímto omlouvají Mgr. Antonínu Jurigovi, za tvrzení obsažená v článku vydaném na serveru kverulant.org, která se týkala Nadace Arietinum. Jsme si vědomi toho, že tvrzení obsažená v článku byla nepravdivá a hluboce urážlivá a mrzí nás, že jsme svým neuváženým jednáním poškodili dobrou pověst pana Mgr. Jurigy. Za toto své jednání se omlouváme.“,*

se žalobkyně c) domáhá po žalovaných 1) a 3) povinnosti zaslat písemnou omluvu ve znění: *„Kverulant.org o.p.s. a Jan Urban se tímto omlouvají Ing. Lindě Dolečkové, za tvrzení obsažená v článku vydaném na serveru kverulant.org, která se týkala Nadace Arietinum. Jsme si vědomi toho, že tvrzení obsažená v článku byla nepravdivá a hluboce urážlivá a mrzí nás, že jsme svým neuváženým jednáním poškodili dobrou pověst paní Ing. Lindy Dolečkové. Za toto své jednání se omlouváme.“,*

se žalobci a), b) a c) domáhají po žalovaném 1) povinnosti odstranit z webové stránky <https://kverulant.org> článek „KARDINÁL DUKA TUNELUJE CÍRKEVNÍ MAJETEK“ uveřejněný na adrese <https://www.kverulant.org/article/kardinal-duka-tuneluje-cirkevni-majetek/>,

a to vše z titulu náhrady nemajetkové újmy.

2. V podané žalobě ze dne 11. 6. 2021 oznámilo Arcibiskupství pražské, že vstupuje do řízení jako vedlejší účastník na straně žalobců. Svůj vstup do řízení odůvodnilo tak, že předmětem řízení jsou tvrzení obsažená v článku a ve videoreportáži, podle kterých mělo dojít k závažnému vyvedení majetku z Arcibiskupství pražského, což jsou tvrzení lživá a neočerňují pouze žalobce, ale také jeho, neboť příjemce těchto lživých tvrzení může nabýt dojmu, že Arcibiskupství pražské není schopno uchránit svůj majetek a že se svým majetkem nenakládá v souladu se svým posláním, má tudíž na výsledku tohoto řízení právní zájem.

Shodu s prvopisem potvrzuje Martina Tauchmanová

3. Podáním ze dne 12. 8. 2022 podali žalovaní námitky proti vstupu vedlejšího účastníka do řízení na straně žalobců. Námitky odůvodnili tím, že takovýto způsob bránění práv vyplývající podle Arcibiskupství pražského z domnělé existence jeho hmotného práva na odčinění nemajetkové újmy způsobené předmětným zásahem i do jeho pověsti, nenaplnuje zákonné požadavky na existenci potenciálního dotčení práv a povinností navrhovatele vedlejší intervence majících původ v hmotném právu. Důvodem je skutečnost, že podle právní úpravy účinné od 1. 1. 2014 nemá právnická osoba právo na odčinění nemajetkové újmy způsobené (samotným) neoprávněným zásahem do své pověsti podle § 135 odst. 2 o. z., jak judikoval Nejvyšší soud ČR ve svém rozsudku ze dne 30. 11. 2021 pod sp. zn. 23 Cdo 327/2021. Navrhovatelem vedlejší intervence tvrzené právo na odčinění nemajetkové újmy způsobené údajným očerněním i jeho samotného, resp. jeho dobré pověsti, totiž podle citovaného rozhodnutí Nejvyššího soudu v tuzemském právním řádu objektivně neexistuje, s výjimkou případu, pokud by toto právo vycházelo z povinnosti k odčinění nemajetkové újmy zvláště zákonem stanovené ve smyslu § 2894 odst. 2 o. z., což ovšem není ze strany Arcibiskupství pražského tvrzeno. Z těchto důvodů tak žalovaní navrhli, aby soud usnesením zamítl návrh navrhovatele vedlejší intervence na jeho vstup do řízení na straně žalobců, a aby jim přiznal právo na náhradu nákladů tohoto dílčího řízení.
4. K výzvě soudu ke sdělení, v čem spočívá právní zájem na výsledku tohoto sporu, jakož i k námitkám žalovaných proti vedlejší intervenci, Arcibiskupství pražské uvedlo, že většina funkcionářů Nadace Arietinum musí být vybírána pouze z osob činných v rámci Arcibiskupství pražského a zároveň předsedou správní rady nadace musí být vždy osoba v té době vykonávající úřad arcibiskupa pražského. Žalovaní se tedy ve svých jednotlivých lživých výrocích vyjadřují přímo o Arcibiskupství pražském a tyto výroky se ho tak přímo dotýkají. Žalovaní navíc své námitky opírají o kontroverzní rozhodnutí Nejvyššího soudu, které bylo napadeno ústavní stížností, podle kterého se nemůže právnická osoba bez dalšího domáhat zadostiučinění za způsobenou nemajetkovou újmu, s nímž nesouhlasí. Ale i kdyby se Arcibiskupství pražské nemohlo domáhat zadostiučinění za výroky učiněné žalovanými na jeho adresu, tím spíše by mělo mít možnost vystupovat v tomto řízení jakožto vedlejší účastník. Nepřipuštění Arcibiskupství pražského jako vedlejšího účastníka by znamenalo, že žalovaní ho mohou svými výmysly urážet, jak se jim zachce, a Arcibiskupství pražské by bylo proti takovým útokům bezbranné, což je v právním státě nepřijatelné.
5. Podle § 93 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), jako vedlejší účastník může se vedle žalobce nebo žalovaného zúčastnit řízení ten, kdo má právní zájem na jeho výsledku. Podle § 93 odst. 2 o. s. ř. do řízení vstoupí buď z vlastního podnětu, nebo na výzvu některého z účastníků učiněnou prostřednictvím soudu. O přípustnosti vedlejšího účastenství soud rozhodne jen na návrh.
6. Žalovaní namítli přípustnost vedlejšího účastenství, soud se proto touto otázkou zabýval.
7. Judikatorní a teoretický výklad shora citovaných zákonných ustanovení je zcela ustálen v náhledu, že předpokladem přípustnosti účasti vedlejšího účastníka v řízení je ve smyslu § 93 odst. 1 o. s. ř. právní zájem vedlejšího účastníka na výsledku sporu, tedy na úspěchu účastníka, k němuž vedlejší účastník přistoupil. Právní zájem ve shora uvedeném smyslu je pak dán tehdy, jestliže rozhodnutí ve věci samé pozitivně či negativně ovlivní právní postavení vedlejšího účastníka, jeho práva a povinnosti vyplývající z hmotného práva. Smyslem institutu vedlejšího účastenství je posílit v konkrétním řízení postavení toho účastníka, na jehož straně vedlejší účastník vystupuje, to však pouze za předpokladu, že vedlejší účastník má současně právní zájem na výsledku sporu. O právní zájem jde jen tehdy, jestliže rozhodnutím ve věci bude (ve svých důsledcích) dotčeno právní postavení vedlejšího účastníka (jeho práva a povinnosti vyplývající z hmotného práva). Pouhý „morální“, „majetkový“ nebo jiný „neprávní“ zájem na výsledku řízení nepostačuje (k tomu srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 2. 2015, sp. zn. 30 Cdo 113/2014).

8. Arcibiskupství pražské je, jak soud zjistil z veřejně přístupného živnostenského rejstříku, evidovaná církevní právnická osoba, jejímž předmětem podnikání je hostinská činnost v rámci prvního živnostenského oprávnění, dále výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona v rámci druhého živnostenského oprávnění (jako obory činnosti jsou zde uvedeny například poskytování služeb pro zemědělství, zahradnictví, rybníkářství, lesnictví a myslivost, zprostředkování obchodu a služeb, zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti, provozování kulturních, kulturně-vzdělávacích a zábavních zařízení, pořádání kulturních produkcí, zábav, výstav, veletrhů, přehlídek, prodejních a obdobných akcí, nákup, prodej, správa a údržba nemovitostí, apod.), dále prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin v rámci třetího živnostenského oprávnění, a konečně výkon zeměměřických činností v rámci čtvrtého živnostenského oprávnění. Jako členové statutárního orgánu Arcibiskupství pražského jsou pak v živnostenském rejstříku uvedeni Mons. Jan Graubner, ThDr. Jan Balík, Ph.D. a Zdenek Wasserbauer.
9. Podle přesvědčení Ústavního soudu pak nelze fyzickou osobu ztotožňovat s orgánem veřejné moci, v jehož čele fyzická osoba stojí, a to již proto, že jde nejen o dva zcela odlišné a samostatné subjekty se zcela rozdílnou odpovědností, ale také proto, že obecně vzato ani nedůvodná či neoprávněná výtka (kritika) organizace jako právnické osoby nezakládá implicitně zásah do osobních a osobnostních práv jejích členů (příslušníků); proto ani z hlediska ochrany ústavně zaručeného základního práva na ochranu cti a dobrého jména (čl. 10 odst. 1 Listiny základních práv a svobod) nelze ony dva subjekty slučovat nebo je vzájemně zaměňovat (k tomu srov. usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 17. 6. 1999, sp. zn. III. ÚS 546/98).
10. Nelze tak v daném případě *a priori* dovodit, že kritika žalobců jakožto fyzických osob nutně zakládá zásah do pověsti právnické osoby, navíc kdy v případě žalobců se nejedná o žádnou z osob stojících v čele Arcibiskupství pražského, jak vyplývá z výpisu z živnostenského rejstříku.
11. Ani z jednoho podání, jimiž Arcibiskupství pražské uplatňuje svůj vstup do řízení jakožto vedlejšího účastníka, se nepodává, jakým konkrétním způsobem může být rozhodnutím ve věci dotčeno jeho právní postavení, kromě toho, že „žalování se ve svých výrocích vyjadřují přímo o Arcibiskupství pražském a tyto výroky se ho přímo dotýkají“. Z uvedených podání však nikterak nelyne, zda a jak je rozhodnutí o věci samé v této věci způsobilé ovlivnit hmotněprávní postavení Arcibiskupství pražského. Ani soud zde neshledává žádný právní zájem na výsledku sporu stran vlivu na hmotněprávní postavení Arcibiskupství pražského, pro který by se případný procesní neúspěch jím podporovaného účastníka řízení (tj. žalobců) mohl přímo negativně odrazit v jeho právní či osobní sféře, a to např. v důsledku majetkové či osobní provázanosti obou subjektů. Na základě uvedeného se jeví vstup Arcibiskupství pražského do tohoto sporu v postavení vedlejšího účastníka na straně žalobců jako bezdůvodný a účelový, jehož cíl je zastírán morálním zájmem, aniž by rozhodnutím ve věci bylo dotčeno právní postavení vedlejšího účastníka.
12. Navíc podle rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2021, sp. zn. 23 Cdo 327/2021, na nějž ve své argumentaci odkazují též žalobání, bylo teprve nedávno judikováno, že právnické osobě právo na odčinění nemajetkové újmy způsobené (samotným) neoprávněným zásahem do její pověsti podle § 135 odst. 2 o. z. na základě přímého použití účinné právní úpravy v občanském zákoníku (není-li výslovně ujednáno jinak) nevzniká. Nejvyšší soud k tomu vysvětluje, že účinná právní úprava dle úmyslu zákonodárce nesměruje k tomu (resp. nefinguje takový stav), aby v právním postavení fyzických osob a právnických osob bylo dosaženo rovnosti, což platí především v oblasti osobních práv, kde existence takové rovnosti je ze samotné podstaty obou skupin právních subjektů fakticky vyloučena a v řadě případů není právně dosažitelná. Tím však není vyloučeno, aby v případě, kdy je povinnost k odčinění nemajetkové újmy vzniklé právnické osobě zvláště zákonem stanovena ve smyslu § 2894 odst. 2 o. z., zohledňovalo přiměřené

zadosti učinění k odčinění nemajetkové újmy též takové poškození pověsti právnické osoby. Příkladem se jedná o povinnost odčinit nemajetkovou újmu způsobenou právnické osobě kupříkladu v souvislosti s porušením práva k obchodní firmě, ochranou proti omezování hospodářské soutěže, ochranou proti nekalé soutěži, porušením práv podle autorského zákona, porušením práv z průmyslového vlastnictví, či nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. Námitka Arcibiskupství pražského, že žalovaní ho mohou svými výmysly urážet, jak se jim zachce, je tudíž lichá. Takový výklad se ze shora citovaného rozsudku Nejvyššího soudu nepodává.

13. Soud je tudíž ze shora uvedených důvodů názoru, že rozhodnutí o věci samé ve věci této není způsobilé jakkoliv ovlivnit hmotněprávní postavení Arcibiskupství pražského, a to v žádném právně významném směru. Z uvedeného důvodu tak soud k námitce žalovaných rozhodl, jak ve výroku tohoto usnesení uvedeno, kdy vstup Arcibiskupství pražského do řízení jako vedlejšího účastníka na straně žalobců nepřipustil.
14. Nad rámec shora uvedeného soud uvádí, že o náhradě nákladů řízení nyní nerozhodoval, ač to žalovaní ve svých námitkách proti vedlejší intervenci Arcibiskupství pražského navrhli, neboť podle § 151 odst. 1 o. s. ř. soud o povinnosti k náhradě nákladů řízení rozhodne (a to i) bez návrhu teprve až v rozhodnutí, jímž se řízení u něho končí.

Poučení:

Proti tomuto usnesení je možno podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení k Městskému soudu v Praze prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 10.

Praha 2. září 2022

Mgr. Pavlína Štěpánová, v.r.
samosoudkyně